

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΦΙΔΑΣ

Ἄρ. Μ. 1.391

Ἔπο κ. Ἄννας Πετροχείλου - Ἰωάννου Ἰωάννου

Τὸ σπήλαιον Φίδας εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τοῦ λόφου «Φανάρι» ἄνωθεν τοῦ χωρίου Ἀπειρανθός τῆς Νήσου Νάξου.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Τὸ σπήλαιον ἦτο γνωστὸν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων, διότι ἐντὸς αὐτοῦ εὐρέθησαν πρωτόγονα ἐργαλεῖα ἐξ ὀστέων ὡς καὶ πήλινα θραύσματα Κυκλαδικῶν ἀγγείων χρώματος μαύρου με ἐλικοειδεῖς λευκὰς διακοσμήσεις. Ἐπίσης εὐρέθησαν θραύσματα βυζαντινῶν ἀγγείων τὰ ὁποῖα προσδιώρισεν ὁ ἐπιμελητὴς ἀνάσθηλων Νάξου κ. Δούμας.

Εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐποχὴν τὸ σπήλαιον ἦτο γνωστὸν μόνον εἰς φυγοδίκους, οἱ ὁποῖοι τὸ ἐχρησιμοποιοῦν ὡς κρησφύγετον λόγῳ τῆς δυσδιακρίτου εἰσόδου του, ἡ ὁποία εἶχε σχεδὸν καλυφθῆ με λίθους. Τὴν ὑπαρξίν του ἀναφέρει κατὰ πρῶτον ὁ κ. Μ. Μπαρδάνης Καθ. Μαθηματικῶν.

Ἐξερευνήθη τὸν Ἰούνιον τοῦ 1962 ἀπὸ τὴν Καν Ἄνναν Πετροχείλου καὶ τοῖς κ.κ. Ἰωάννου καὶ Μ. Μπαρδάνην ἀπάντων μελῶν τῆς Ε.Σ.Ε.

ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΣ

Ἡ προσπέλασις τοῦ σπηλαίου γίνεται ἐκ τοῦ χωρίου Ἀπειρανθός εἰς ἀπόστασιν 00,30 πορείας ἐπὶ τῆς ἀμαξιτῆς ὁδοῦ Ἀπειρανθού πρὸς σμιριγδορυχίαν, διὰ τῆς ἀνατολικῆς πλαγίης τοῦ λόφου Φανάρι εἰς ὕψος περὶ τὰ 150 μ. ἀπ' αὐτήν. Εὐρίσκεται δὲ περὶ τὰ 100 μ. ὑψηλότερον τοῦ σπηλαίου Καναθάρη εἰς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Τὸ σπήλαιον εὐρίσκεται ἐπὶ βραχῶδους περιοχῆς ἐξ ἀσβεστολίθου με βλάστισιν ἐξ ἀκανθῶδων θάμνων.

Ἐκ τῆς εἰσόδου ἡ θεὰ πρὸς τὴν βορειοανατολικὴν παραλίαν τῆς Νάξου εἶναι ἀξιόλογος.

ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ

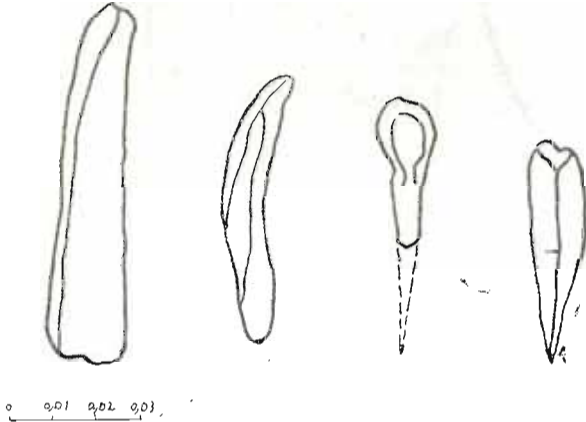
Ἡ εἴσοδος τοῦ σπηλαίου διαστάσεων 1,2 X 1,5 εἶναι δυσδιάκριτη λόγῳ τῶν βράχων καὶ θάμνων ποὺ πρόσκεινται.

Ἀκολουθεῖ ἐλλειψοειδῆς κατηφορικὸς θάλαμος διαστάσεων μήκους 11X22X3. Δεξιὰ τῆς εἰσόδου καὶ εἰς 5 μ. πλάτος ὑπάρχουν ἴχνη λιθοδομῆς. Κατὰ πάσαν πιθανότητα θὰ ἦτο τὸ σημεῖον ὅπου ἐκοιμῶντο οἱ φυγόδικοι.

Κατὰ μῆκος τῆς εἰσόδου καὶ εἰς ἀπόστασιν 6 μ. ὑπάρχει ὀγκώδης σταλακτίτης πλησιάζων τὸ δάπεδον. Πίσω ἀπὸ αὐτὸν καὶ δεξιώτερον κατὰ δύο μέτρα κατόπιν ἀνασκαφῶν ἀπεκαλύφθησαν θραύσματα ἀγγείων Κυκλαδικῆς τέχνης.

Σταλακτικός διάκοσμος εύρίσκεται μόνον πρὸς τὸ δεξιὸν τμήμα τοῦ θαλάμου τὸ δὲ δάπεδόν του εἶναι καλυμμένο ὑπὸ διαφόρων μεγεθῶν λίθων ἀποσπασθέντων ἐκ τῆς ὀροφῆς ἢ κυλισθέντων ἐκ τῆς εἰσόδου.

Πρὸς Β.Δ. τῆς εἰσόδου δι' ἀνοίγματος πλάτους 2 μ. X 1,5 εἰσερχόμεθα εἰς θάλαμον διαστάσεων 16 X 9 X 2,3. Μετὰ δύο μέτρα ἐκ δεξιῶν μὲν ὑπάρχει ὠραιότητα κολῶνα, ἐξ ἀριστερῶν δὲ ὑπάρχει σύμπλεγμα ἀπὸ κολῶνες μέχρι τοῦ τοίχου. Εἰς τὰ 9 μ. μήκος παρὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον ὑπάρχει καταβόθρα βάθους 6 μ. ὅπου καὶ φθαρτὰ ὑλικά (πέτρες), ἐνῶ ἀριστερὰ χαρακτηριστικὸς κρεμαστὸς βράχος συνεχίζων μέχρι τοῦ ἀριστεροῦ τοίχου. Ἀπὸ τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀρχίζει στα-



λακτιτικὸς διάκοσμος ἀπὸ κολῶνες καὶ σταλαγμίτες μέχρι τὸ τέλος τοῦ θαλάμου, ὁ ὁποῖος συνεχίζει ἐκ δεξιῶν μὲ κατηφορικὸν καὶ χαμηλὸν διάδρομον μήκους 5 μ. διακοσμημένον μὲ σταλαγμίτας.

Πρὸς τὰ ἀριστερὰ τεχνικὸν ἄνοιγμα πλάτους 0,50 μ. X ὕψους 0,30 ὀδηγεῖ εἰς τὸν τελευταῖον θάλαμον 7 X 5 X 0,6 ἑλαφρῶς ἀνηφορικὸν, χωριζόμενος ἀπὸ τὸν δεξιὸν διάδρομον διὰ σταλακτιτικοῦ τοίχου.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΠΗΛΑΙΟΥ

Τὸ κατ' εὐθείαν γραμμὴν μήκος τοῦ σπηλαίου ἀνέρχεται εἰς 40 μ., κατευθύνόμενον ἐκ Ν.Ν.Α. πρὸς Β.Β.Δ.

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ — ΥΓΡΑΣΙΑ

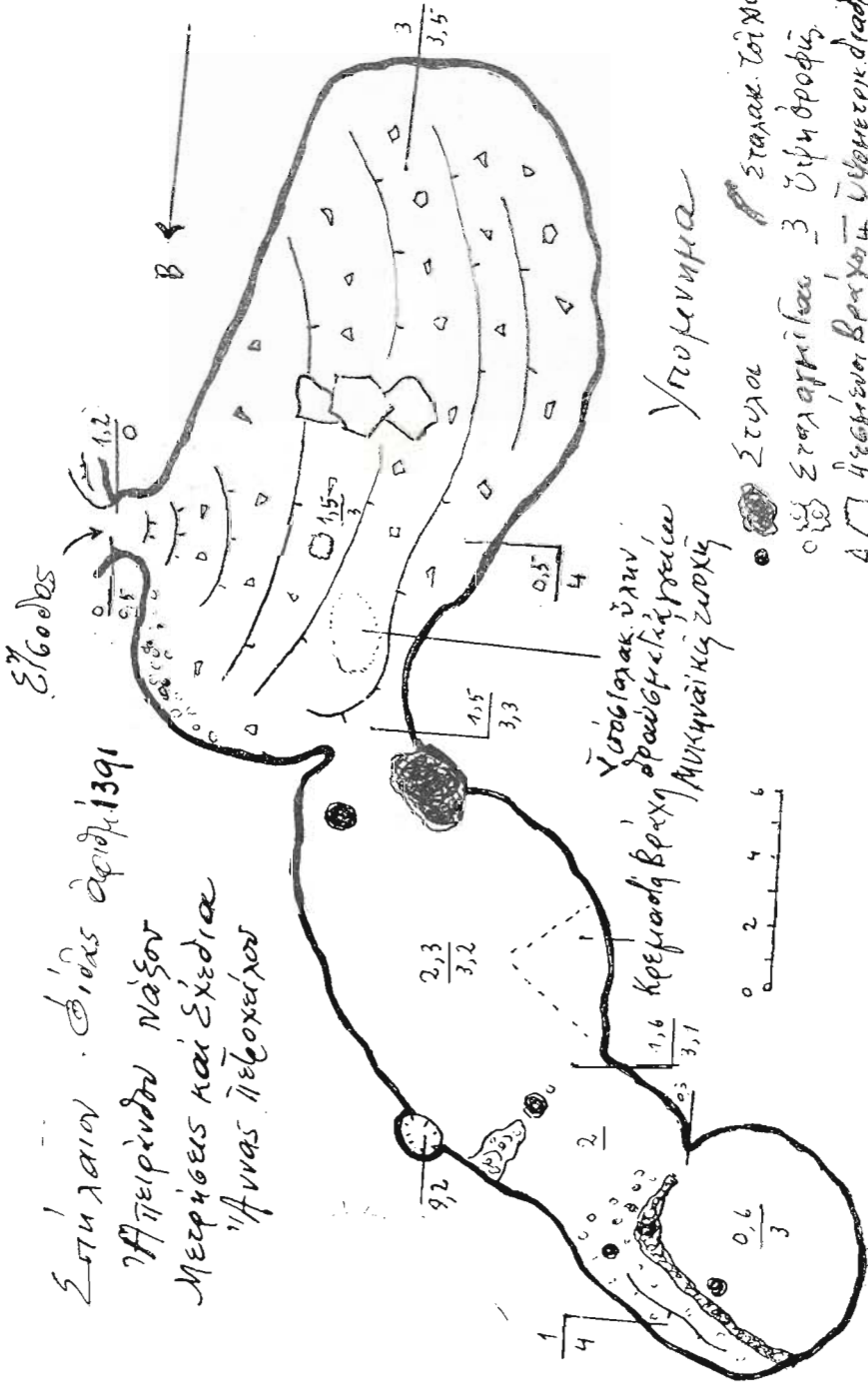
Ἡ θερμοκρασία τοῦ σπηλαίου κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον τοῦ 1962 ἦτο 17^ο Κελσίου, ἡ δὲ ὑγρασία του 15^ο.

ΒΙΟΣΠΗΛΑΙΟΛΟΓΙΑ

Ἐντὸς τοῦ σπηλαίου ζοῦν *Dollichopoda* *Petrochillozi*. Εἰδικὴ ἔρευνα δὲν ἔγινε.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Τὸ σπήλαιον τῆς Φίδας λόγω τοῦ περιορισμένου μεγέθους του καὶ τοῦ σταλακτιτικοῦ διακόσμου του παρουσιάζει μόνον τοπικὸν τουριστικὸν ἐνδιαφέρον. Ἐπισημασμένη ὁμως ἔρευνα πιθανῆς ἀνακαλύψεως καὶ ἄλλων προϊστορικῶν ἐργαλείων καὶ θραυσμάτων ἀγγείων, Κυκλαδικῆς καὶ Βυζαντινῆς τέχνης ἀσφαλῶς θὰ ἐξυμῶσουν τὴν τουριστικὴν του ἀξίαν.



Σπηλαιον · Οίος αριθμ. 1391
 Απειρύνου ναός
 Μερίμεις και Ξέδια
 Άνας Πελοχείων

Υπόβλαστα ύλην
 θραύσμελή ραίση
 Μικηναϊκή ζωχή

Υπομνημα

- Στακ. τόννοι
- Σταλακτίτες 3 ύψ. θροφής
- △ 4 σφαιρ. βράχοι 4 ύψ. θροφής
- ⊂ Καίσιμα έδάφη κηρύσι. έδαφ'



ΤΟ ΣΠΗΛΑΙΟΝ ΑΝΕΜΟΤΡΥΠΑ ΤΕΜΠΩΝ

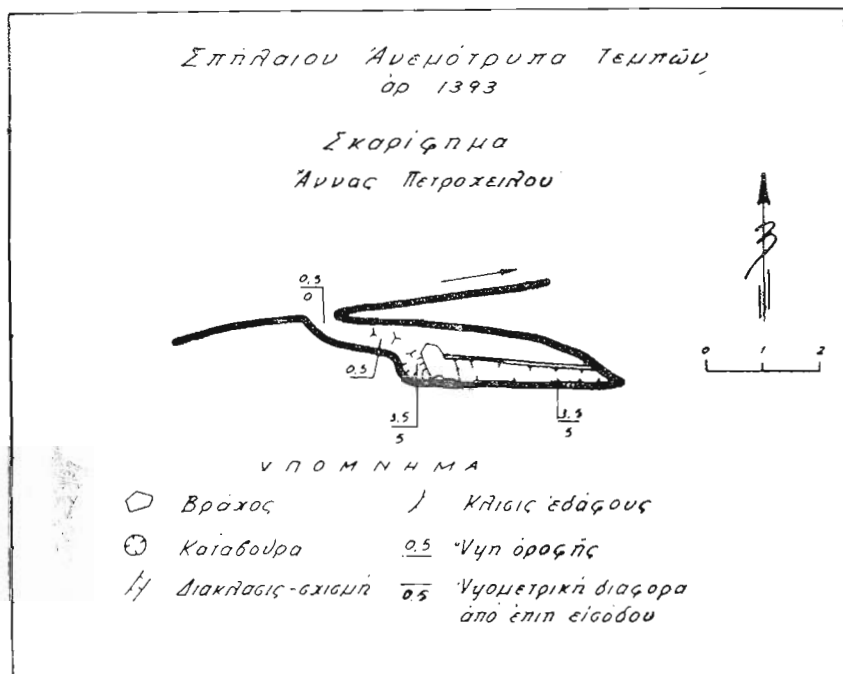
Ἄριθ. 1393

ὑπὸ Κας Ἀννας Πετροχειίλου

Τὸ σπήλαιον Ἀνεμότρυπα εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ ὄρους Ὀσσα παρὰ τὴν θάσιν τῆς λεωφόρου Λαρίσσης — Θεσσαλονίκης 1,5 χμ. πρὸ τῆς πηγῆς τῆς Ἀφροδίτης.

Ἱστορικόν.

Εἰς τὸν Καθημερινὸν τύπον Βραδυνή 12.7.1962 καὶ Ἔθνος ἐντυπωσιακὸν δημοσίευμα ἀναφέρει ὅτι τὸ σπήλαιον ἔχει διάδρομον διακοσμημένον μὲ σταλακτίτας πλάτους 4 μ. π. καὶ ἀγνώστου μήκους κατάλληλον διὰ φυσικὸν ψυγεῖον



δυνάμενον νὰ περιλάβῃ ὄχι μόνον ὅλην τὴν παραγωγὴν τῆς Θεσσαλίας, ἀλλὰ καὶ τῶν πέριξ αὐτῆς περιοχῶν.

Ἡ γνώμη αὕτη προεκλήθη λόγῳ τοῦ ψυχροῦ ἀέρος, ὁ ὁποῖος ἐξέρχεται ἐκ τῆς μικρᾶς εἰσόδου τοῦ.